

Àmbit social i criminològic

DOCUMENTS DE TREBALL

CONSELL d'EUROPA

**Directiva 2012/29/UE del
Parlament Europeu i del Consell
sobre els *drets, el suport i la
protecció de les víctimes dels
delictes***

Traducció realitzada pel Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada
del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya

DIRECTIVA 2012/29/UE DEL PARLAMENT EUROPEU I DEL CONSELL**de 25 d'octubre de 2012****per la qual s'estableixen les normes mínimes sobre els drets, el suport i la protecció de les víctimes de delictes, i per la qual se substitueix la Decisió marc 2001/220/JHA del Consell**

EL PARLAMENT EUROPEU I EL CONSELL DE LA UNIÓ EUROPEA,

Vist el Tractat de Funcionament de la Unió Europea i, en particular, l'article 82, apartat 2,

Vista la proposta de la Comissió Europea,

Amb transmissió prèvia del projecte d'acte legislatiu als parlaments nacionals,

Vist el dictamen del Comitè Econòmic i Social Europeu ⁽¹⁾,

Vist el dictamen del Comitè de les Regions ⁽²⁾,

De conformitat amb el procediment legislatiu ordinari ⁽³⁾,

Considerant el següent:

- (1) La Unió s'ha imposat l'objectiu de mantenir i impulsar un espai de llibertat, seguretat i justícia, la pedra angular del qual la constitueix el reconeixement mutu de decisions judicials en matèria civil i penal.
- (2) La Unió està compromesa amb la protecció de les víctimes de delictes i l'establiment de normes de caràcter mínim en aquesta matèria, i el Consell ha adoptat la Decisió marc 2001/220/JHA, de 15 de març de 2001, relativa a l'estatut de la víctima en el procés penal (4). En el marc del Programa d'Estocolm — Una Europa oberta i segura que serveixi i protegeixi el ciutadà (5), adoptat pel Consell Europeu en la seva sessió dels dies 10 i 11 de desembre de 2009, es va sol·licitar a la Comissió i als estats membres que analitzessin com millorar la legislació i les mesures pràctiques de suport per a la protecció de les víctimes, centrant-se a prestar assistència i reconeixement a totes les víctimes, incloses les víctimes del terrorisme, amb caràcter prioritari.
- (3) L'article 82, apartat 2, del Tractat de Funcionament de la Unió Europea (TFUE) preveu l'establiment de normes mínimes aplicables als estats membres, en la

mesura que sigui necessari per facilitar el reconeixement mutu de les sentències i resolucions judicials, i la cooperació policial i judicial en assumptes penals amb dimensió transfronterera, en particular pel que fa als drets de les víctimes de delictes.

- (4) En la seva Resolució de 10 de juny de 2011 sobre un pla de treball per reforçar els drets i la protecció de les víctimes, en particular en els processos penals ⁽⁶⁾ («Pla de treball de Budapest»), el Consell va declarar que havien de prendre mesures a escala de la Unió per reforçar els drets, el suport i la protecció de les víctimes de delictes. Per fer-ho, i d'acord amb aquesta Resolució, l'objecte d'aquesta Directiva és revisar i completar els principis establerts en la Decisió marc 2001/220/JHA i avançar de manera significativa en la protecció de les víctimes en el conjunt de la Unió, en particular en el marc dels processos penals.
- (5) En la Resolució del Parlament Europeu, de 26 de novembre de 2009, sobre l'eliminació de la violència contra la dona ⁽⁷⁾, s'insta els estats membres a millorar les seves legislacions i polítiques nacionals destinades a combatre totes les formes de violència contra la dona i a emprendre accions destinades a combatre les causes de la violència contra les dones, en particular mitjançant accions de prevenció, i es demana a la Unió que garanteixi el dret d'assistència i ajut a totes les víctimes de la violència.
- (6) En la Resolució del Parlament Europeu, de 5 d'abril de 2011, sobre les prioritats i línies generals del nou marc polític de la Unió per combatre la violència contra les dones (8), es proposava una estratègia per combatre la violència contra les dones, la violència domèstica i la mutilació genital femenina, com a base per a futurs instruments legislatius de dret penal de lluita contra la violència de gènere, inclòs un marc per combatre la violència contra les dones (política, prevenció, protecció, persecució, previsió i associació) seguit d'un pla d'acció de la Unió. Entre la normativa internacional en aquesta matèria cal citar la Convenció de les Nacions Unides sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona, adoptada el 18 de desembre de 1979, les recomanacions i decisions del Comitè per a l'Eliminació de la Discriminació contra la Dona, i el Conveni del Consell d'Europa sobre prevenció i lluita contra la violència contra les dones i la violència domèstica, adoptat el 7 d'abril del 2011.

⁽¹⁾ DO C 43 de 15.2.2012, p. 39.

⁽²⁾ DO C 113 de 18.4.2012, p. 56.

⁽³⁾ Posició del Parlament Europeu de 12 de setembre de 2012 (no publicada encara en el Diari Oficial) i Decisió del Consell de 4 d'octubre de 2012.

⁽⁴⁾ DO L 82 de 22.3.2001, p. 1.

⁽⁵⁾ DO C 115 de 4.5.2010, p. 1.

⁽⁶⁾ DO C 187 de 28.6.2011, p. 1.

⁽⁷⁾ DO C 285 E de 21.10.2010, p. 53.

⁽⁸⁾ DO C 296 E de 2.10.2012, p. 26.

- (7) La Directiva 2011/99/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 13 de desembre de 2011, sobre l'ordre europea de protecció ⁽¹⁾, estableix un mecanisme per al reconeixement mutu entre els estats membres de les mesures de protecció en matèria penal. La Directiva 2011/36/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 5 d'abril de 2011, relativa a la prevenció i lluita contra el tràfic d'éssers humans i a la protecció de les víctimes ⁽²⁾, i la Directiva 2011/93/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 13 de desembre de 2011, relativa a la lluita contra els abusos sexuals i l'explotació sexual dels menors i la pornografia infantil ⁽³⁾, aborden, entre d'altres, les necessitats específiques de les categories particulars de víctimes del tràfic d'éssers humans, els abusos sexuals, l'explotació sexual i la pornografia infantil.
- (8) La Decisió marc 2002/475/JAI del Consell, de 13 de juny de 2002, sobre la lluita contra el terrorisme ⁽⁴⁾, reconeix que el terrorisme constitueix una de les violacions més greus dels principis en què es basa la Unió, inclòs el principi de la democràcia, i confirma que constitueix, entre d'altres, una amenaça per al lliure exercici dels drets humans.
- (9) El delictes constitueix un injust contra la societat i una violació dels drets individuals de les víctimes. Per això, les víctimes de delictes han de ser reconegudes i tractades de manera respectuosa, sensible i professional, sense discriminació de cap tipus per motius com la raça, el color, l'ètnia o l'origen social, els trets genètics, la llengua, la religió o les creences, l'opinió política o d'altra mena, la pertinença a una minoria nacional, la propietat, el naixement, la discapacitat, l'edat, el sexe, l'expressió de gènere, la identitat de gènere, l'orientació sexual, l'estatut de resident o la salut. En tots els contactes amb una autoritat competent que actuï en el context de processos penals, i qualsevol servei que entri en contacte amb les víctimes, com els serveis de suport a les víctimes o de justícia reparadora, s'han de tenir en compte la situació personal i les necessitats immediates, edat, sexe, possible discapacitat i maduresa de les víctimes de delictes, i alhora respectar-ne plenament la integritat física, psíquica i moral. S'ha de protegir les víctimes de delictes davant de la victimització secundària i reiterada, així com davant de la intimidació i les represàlies; han de rebre suport adequat per facilitar la seva recuperació i comptar amb un accés suficient a la justícia.
- (10) Aquesta Directiva no tracta les condicions de la residència de les víctimes de delictes al territori dels estats membres. Els estats membres han de prendre les mesures necessàries perquè els drets establerts en aquesta Directiva no es condicionin a l'estatut de residència de la víctima al seu territori o a la ciutadania o nacionalitat de la víctima. D'altra banda, la denúncia
- d'un delictes i la participació en processos penals no generen cap dret respecte de l'estatut de residència de la víctima.
- (11) Aquesta Directiva estableix normes de caràcter mínim. Els estats membres poden ampliar els drets establerts en aquesta Directiva per tal de proporcionar un nivell més elevat de protecció.
- (12) Els drets establerts en aquesta Directiva s'han d'entendre sense perjudici dels drets de l'infractor. El terme «infractor» es refereix a la persona condemnada per un delictes. No obstant això, a l'efecte d'aquesta Directiva, també fa referència als sospitosos i als inculpats, abans que s'hagi reconegut la culpabilitat o s'hagi pronunciat la condemna, i s'entén sense perjudici de la presumpció d'innocència.
- (13) Aquesta Directiva s'aplica en relació amb els delictes penals comesos a la Unió i amb els processos penals que tenen lloc a la Unió. Confereix drets a les víctimes d'infraccions extraterritorials únicament en relació amb els processos penals que tenen lloc a la Unió. Les denúncies presentades davant d'autoritats competents fora de la Unió, com ara les ambaixades, no generen les obligacions previstes en aquesta Directiva.
- (14) En l'aplicació d'aquesta Directiva ha de ser primordial l'interès superior del menor, de conformitat amb la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea i la Convenció de les Nacions Unides sobre els Drets de l'Infant adoptada el 20 de novembre de 1989. Les víctimes menors d'edat han de ser considerades i tractades com a titulars plens dels drets establerts en aquesta Directiva, i han de tenir la facultat d'exercir aquests drets d'una manera que tinguin en compte la seva capacitat de judici propi.
- (15) En l'aplicació d'aquesta Directiva, els estats membres han de vetllar perquè les víctimes amb discapacitat puguin gaudir plenament dels drets establerts en aquesta Directiva, sota les mateixes condicions d'igualtat que la resta, fet que inclou facilitar l'accés als locals en què tinguin lloc els processos penals, així com l'accés a la informació.
- (16) Les víctimes del terrorisme han patit atemptats la intenció última dels quals era fer mal a la societat. Per això poden necessitar especial atenció, suport i protecció, pel caràcter especial del delictes comès contra elles. Les víctimes del terrorisme poden ser objecte d'un escrutini públic important i sovint necessiten el reconeixement social i un tracte respectuós per part de la societat. En conseqüència, els estats membres han de tenir especialment en compte les necessitats de les víctimes del terrorisme, i esforçar-se per protegir la seva dignitat i seguretat.

⁽¹⁾ DO L 338 de 21.12.2011, p. 2.

⁽²⁾ DO L 101 de 15.4.2011, p. 1.

⁽³⁾ DO L 335 de 17.12.2011, p. 1.

⁽⁴⁾ DO L 164 de 22.6.2002, p. 3.

-
- (17) La violència dirigida contra una persona a causa del seu sexe, identitat o expressió de gènere, o que afecti persones d'un sexe en particular de manera desproporcionada, s'entén com a violència per motius de gènere. Pot causar a les víctimes lesions corporals o sexuals, danys emocionals o psicològics, o perjudicis econòmics. La violència per motius de gènere s'entén com una forma de discriminació i una violació de les llibertats fonamentals de la víctima i inclou, sense limitar-s'hi, la violència en les relacions personals, la violència sexual (inclosa la violació, l'agressió sexual i l'assetjament sexual), el tràfic de persones, l'esclavitud i diferents formes de pràctiques nocives, com els matrimonis forçosos, la mutilació genital femenina i els denominats «delictes relacionats amb l'honor». Les dones víctimes de la violència per motius de gènere i els seus fills requereixen amb freqüència suport i protecció especials per l'elevat risc de victimització secundària o reiterada, o d'intimidació o represàlies lligades a aquest tipus de violència.
- (18) Quan la violència es comet en una relació personal, la comet una persona que és o ha estat cònjuge o companya de la víctima, o bé un altre familiar de la víctima, tant si l'infractor comparteix, o ha compartit, la mateixa llar amb la víctima, o no. Aquesta violència pot consistir en violència física, sexual, psicològica o econòmica, i pot causar lesions corporals, danys psíquics o emocionals, o perjudicis econòmics. La violència en les relacions personals constitueix un greu problema social, sovint ocult, que pot causar traumes psicològics i físics sistemàtics de conseqüències greus, perquè la comet una persona en qui la víctima hauria de poder confiar. Per tant, les víctimes de violència en relacions personals poden necessitar mesures de protecció especials. Les dones es veuen afectades per aquesta violència en un grau desproporcionat, i la situació es pot agreujar encara més quan la dona depèn de l'infractor econòmicament, socialment o per al seu dret a la residència.
- (19) S'ha de considerar que una persona és una víctima independentment de si s'ha identificat, detingut, acusat o condemnat l'infractor i amb independència de la relació familiar que tinguin. Els familiars de les víctimes també poden resultar perjudicats pel delicte. En particular, els familiars d'una persona la mort de la qual ha estat causada directament per un delicte es poden veure perjudicats a causa del delicte. Per tant, aquests familiars, que són víctimes indirectes del delicte, també han de gaudir de protecció en el marc d'aquesta Directiva. No obstant això, els estats membres han de tenir la facultat d'establir procediments per limitar el nombre de familiars que poden gaudir dels drets establerts en aquesta Directiva. En el cas dels menors, el mateix menor, o, llevat que sigui contrari a l'interès del menor, el titular de la responsabilitat parental en nom del menor, ha de tenir dret a exercir els drets establerts en aquesta Directiva. Aquesta Directiva s'ha d'entendre sense perjudici de qualssevol procediments o actuacions administratives nacionals exigits per declarar que aquesta persona és una víctima.
- (20) L'estatut de la víctima en el sistema de justícia penal i el fet de si les víctimes poden participar activament en processos penals varien d'un estat membre a un altre en funció del sistema nacional, i això està determinat per un o més d'un dels criteris següents: si el sistema nacional reconeix un estatut jurídic de part en el procés penal; si la víctima està sotmesa a l'obligació legal o a la recomanació de participar activament en el procés penal, per exemple com a testimoni; o si la víctima té legalment un dret reconegut en virtut del dret nacional a participar de manera activa en el procés penal i manifesta el seu desig de fer-ho, quan el sistema nacional no reconegui a les víctimes un estatut jurídic de part en el procés penal. Els estats membres han de decidir quin d'aquests criteris s'aplica per determinar l'abast dels drets establerts en aquesta Directiva, en els casos en què es faci referència a l'estatut de la víctima en el sistema de justícia penal corresponent.
- (21) La informació i les orientacions brindades per les autoritats competents, els serveis de suport a les víctimes i de justícia reparadora s'han d'oferir, en la mesura del possible, a través d'una diversitat de mitjans i de manera que pugui ser entesa per la víctima. La informació i les orientacions s'han de proporcionar en termes senzills i en un llenguatge accessible. També s'ha de garantir que la víctima pugui ser entesa durant les actuacions. Pel que fa a això, cal tenir en compte el coneixement que tingui la víctima de la llengua utilitzada per facilitar informació, la seva edat, maduresa, capacitat intel·lectual i emocional, alfabetització i qualsevol incapacitat mental o física. S'han de tenir en compte, en particular, les dificultats de comprensió o de comunicació que puguin ser degudes a algun tipus de discapacitat, com ara les limitacions auditives o d'expressió oral. De la mateixa manera, durant els processos penals s'han de tenir en compte les limitacions de la capacitat de la víctima per comunicar informació.
- (22) El moment en què es presenti una denúncia, a l'efecte d'aquesta Directiva, es considera el moment que entra en l'àmbit del procés penal. Això ha d'incloure, també, les situacions en què les autoritats inicien d'ofici processos penals a conseqüència d'un delicte patit per una víctima.
- (23) La informació sobre el reemborsament de les despeses s'ha de facilitar des del moment en què es produeixi el primer contacte amb l'autoritat competent, per exemple, en un fullet que contingui les condicions bàsiques del reemborsament esmentat. No es pot exigir als estats membres que en aquesta fase inicial decideixin si la víctima en qüestió reuneix les condicions per al reemborsament de les despeses.

-
- (24) Quan denunciïn un delictes, les víctimes han de rebre de la policia una declaració per escrit de la denúncia, en què constin els elements bàsics del delictes, com ara el tipus de delictes, l'hora i el lloc, així com qualsevol perjudici, lesió o dany que porti causa del delictes. Aquesta declaració ha d'incloure un número d'expedient, l'hora i el lloc en què es denuncia el delictes, de manera que pugui servir de justificant de la denúncia, per exemple, per a reclamacions d'assegurances.
- (25) Sense perjudici de les normes sobre prescripció, la demora en la denúncia d'un delictes per por de represàlies, humiliació o estigmatització no ha de donar lloc al fet que es denegui a la víctima la declaració per escrit de la denúncia.
- (26) Quan es faciliti informació, s'ha d'oferir prou grau de detall per garantir que es tracta les víctimes de manera respectuosa i se'ls permet adoptar decisions amb coneixement de causa sobre la seva participació en els processos. Pel que fa a això, és especialment important la informació que permet a la víctima conèixer la situació en què es troba qualsevol procediment, així com la informació que li permeti decidir si sol·licitarà la revisió d'una decisió de no formular acusació. Llevat que s'exigeixi d'una altra manera, la informació comunicada a la víctima s'ha de poder facilitar verbalment o per escrit, fins i tot per mitjans electrònics.
- (27) La informació a la víctima s'ha d'enviar a l'última adreça coneguda, postal o de correu electrònic, que consti en les dades de contacte facilitades a les autoritats competents per part de la víctima. En supòsits excepcionals, per exemple un cas amb un elevat nombre de víctimes, la informació s'ha de poder facilitar a través de la premsa, un lloc web oficial de l'autoritat competent o qualsevol canal de comunicació similar.
- (28) Els estats membres no estan obligats a proporcionar informació si divulgar-la pot afectar la tramitació correcta d'una causa o anar en detriment d'una causa o una persona determinades, o si l'estat membre ho considera contrari als interessos essencials de la seva seguretat.
- (29) Les autoritats competents han de vetllar perquè les víctimes rebin dades de contacte actualitzades per a la comunicació sobre el seu cas, llevat que la víctima hagi expressat el seu desig de no rebre aquesta informació.
- (30) La referència a una «decisió» en el context del dret a la informació, interpretació i traducció s'ha d'entendre només com una referència a la decisió de culpabilitat o al fet que es posi fi de qualsevol altra manera al procés penal. Les raons d'aquesta decisió s'han de comunicar a la víctima amb una còpia del document que contingui aquesta decisió o amb un resum breu.
- (31) El dret a la informació sobre l'hora i el lloc d'un judici derivat de la denúncia d'un delictes patit per la víctima s'ha d'aplicar també a la informació sobre l'hora i el lloc d'una audiència relacionada amb una apel·lació contra una sentència en el cas.
- (32) Cal facilitar a les víctimes informació específica sobre la posada en llibertat o la fugida de l'infractor si ho sol·liciten, almenys en els casos en què hi hagi un perill o un risc concret de danys per a les víctimes, llevat que hi hagi un risc concret de danys per a l'infractor que pugui resultar de la notificació. Quan hi hagi un risc concret de perjudicis per a l'infractor que pugui resultar de la notificació, l'autoritat competent ha de tenir en compte tots els riscos a l'hora de determinar l'acció apropiada. La referència a «risc concret de danys per a les víctimes» ha d'incloure factors com el caràcter o la gravetat del delictes i el risc de represàlies. Per tant, no s'ha d'aplicar a les situacions d'infraccions lleus, en què, per tant, hi ha un risc mínim de danys per a la víctima.
- (33) S'ha d'informar les víctimes de tot dret a recórrer contra una decisió de posada en llibertat de l'infractor, si aquest dret forma part de la legislació nacional.
- (34) No es pot fer justícia si no es permet a les víctimes explicar les circumstàncies del delictes i aportar proves de manera comprensible per a les autoritats competents. És igualment important garantir que es tracta la víctima amb respecte i que pugui exercir els seus drets. Per tant, sempre se li ha de proporcionar un servei d'interpretació gratuït, durant l'interrogatori i per facilitar-li la participació activa en les vistes judicials, d'acord amb l'estatut de la víctima en el sistema judicial penal pertinent. Per a altres aspectes del procés penal, la necessitat d'interpretació i traducció pot variar en funció de qüestions específiques, de l'estatut de la víctima en el sistema judicial penal pertinent i la seva implicació en les actuacions, i dels drets específics que l'assisteixin. Només cal oferir interpretació i traducció per a aquests altres casos en la mesura necessària perquè les víctimes exercixin els seus drets.
- (35) La víctima ha de tenir dret a impugnar una decisió en la qual es declari que no es necessita interpretació o traducció, de conformitat amb els procediments establerts en la legislació nacional. Aquest dret no comporta l'obligació per als estats membres de contemplar un mecanisme o procediment de reclamació separat, pel qual es pugui impugnar aquesta decisió, i no ha de perllongar el procés penal de manera injustificada. N'hi ha prou amb una revisió interna de la decisió, de conformitat amb els procediments nacionals existents.

-
- (36) El fet que la víctima parli una llengua de poc ús no ha de constituir en si mateix un motiu per decidir que la interpretació o traducció prolongarien el procés de manera injustificada.
- (37) El suport ha d'estar disponible des del moment en què les autoritats competents tinguin constància de la víctima i durant tot el procés penal, així com durant el temps oportú després d'aquest procés penal, segons les necessitats de la víctima i els drets establerts en aquesta Directiva. El suport s'ha de prestar a través de diversos mitjans, sense tràmits excessius i mitjançant una distribució geogràfica suficient al territori de l'estat membre, de manera que totes les víctimes gaudeixin de la possibilitat d'accedir a aquests serveis. Les víctimes que hagin patit danys considerables per la gravetat del delicte poden requerir serveis de suport especialitzats.
- (38) Les persones més vulnerables o que es troben exposades a un risc de lesió particularment elevat, com ara les sotmeses a una violència reiterada en les relacions personals, les víctimes de violència de gènere o les que són víctimes d'un altre tipus de delictes en un estat membre del qual no són nacionals o residents han de rebre suport especialitzat i protecció jurídica. Els serveis de suport especialitzat s'han de basar en un enfocament integrat i precís que ha de tenir en compte, en particular, les necessitats específiques de les víctimes, la gravetat del dany patit com a conseqüència d'un delicte, i també la relació entre les víctimes, els infractors, els seus fills i el seu entorn social més ampli. Una de les principals missions d'aquests serveis i del seu personal, que tenen un paper important per ajudar les víctimes a recuperar-se dels possibles danys o traumes com a conseqüència d'un delicte i a superar-los, ha de consistir a informar les víctimes dels seus drets en virtut d'aquesta Directiva, perquè puguin prendre decisions en un entorn que doni suport a la víctima i la tracti amb dignitat, respecte i sensibilitat. Els tipus d'ajuda que aquests serveis de suport especialitzat han d'oferir poden consistir a facilitar acollida i allotjament segurs, atenció mèdica immediata, derivació de les víctimes a reconeixement mèdic i forense per obtenir proves en cas de violació o agressió sexual, assistència psicològica a curt i llarg termini, tractament de traumes, assessorament jurídic, accés a la defensa i serveis específics per a menors que en siguin víctimes directes o indirectes.
- (39) Els serveis de suport a les víctimes no han de facilitar per si mateixos coneixements especialitzats extensos i experiència professional. Si escau, els serveis de suport a les víctimes les han d'ajudar a trobar el suport professional existent, per exemple, psicòlegs.
- (40) Tot i que la prestació de suport no ha de dependre que les víctimes denunciïn un delicte davant l'autoritat competent, com la policia, aquesta autoritat sol estar en posició òptima per informar les víctimes de la possibilitat que se'ls brindi suport. Per tant, s'anima els estats membres que creïn les condicions adients perquè es puguin derivar les víctimes als serveis de suport, entre d'altres, garantint que es puguin complir i que es compleixin les normes en matèria de protecció de dades. S'ha d'evitar derivar de forma reiterada les víctimes d'un servei a un altre.
- (41) S'ha de considerar que s'ha atorgat a les víctimes el dret a ser escoltades quan puguin declarar o manifestar-se per escrit.
- (42) El dret de les víctimes menors d'edat a ser escoltades en processos penals no s'ha d'excloure basant-se únicament en l'edat de la víctima.
- (43) El dret que es revisi la decisió de no formular acusació s'ha d'entendre referit a decisions adoptades pels fiscals i jutges d'instrucció o autoritats policials, com els agents de policia, però no a les decisions adoptades per òrgans jurisdiccionals. Qualsevol revisió d'una decisió de no formular acusació l'ha de dur a terme una persona o autoritat diferent de la que va adoptar la decisió inicial, excepte si la decisió inicial de no formular acusació la va adoptar l'autoritat instructora de més rang, i contra la qual no escau revisió i, per tant, en aquest cas la revisió la pot fer la mateixa autoritat. El dret que es revisi una decisió de no formular acusació no afecta procediments especials, com aquells contra membres del parlament o del govern en relació amb l'exercici dels seus càrrecs oficials.
- (44) La decisió que posi fi al procés penal ha d'incloure les situacions en què el fiscal decideix retirar els càrrecs o desistir del procediment.
- (45) Una decisió del fiscal que doni lloc a un acord extrajudicial que posi fi al procés penal exclou el dret de les víctimes a revisió de la decisió del fiscal de formular acusació només si l'acord esmentat implica almenys un advertiment o una obligació.

-
- (46) Els serveis de justícia reparadora, inclosos, per exemple, la mediació entre víctima i infractor, les conferències de grup familiar i els cercles de sentència, poden ser de gran ajuda per a la víctima, però requereixen garanties per evitar qualsevol victimització secundària i reiterada, la intimidació i les represàlies. Per tant, aquests serveis han de fixar com a prioritat satisfer els interessos i les necessitats de la víctima, reparar el perjudici que se li hagi ocasionat i impedir qualsevol altre perjudici addicional. A l'hora de remetre un assumpte als serveis de justícia reparadora o de dur a terme un procés de justícia reparadora, s'han de tenir en compte factors com ara la naturalesa i gravetat del delictes, el grau de dany causat, la violació repetida de la integritat física, sexual o psicològica d'una víctima, els desequilibris de poder i l'edat, maduresa o capacitat intel·lectual de la víctima, que podrien limitar o reduir la seva capacitat per fer una elecció amb coneixement de causa o podrien ocasionar un perjudici. Els procediments de justícia reparadora han de ser, en principi, confidencials, llevat que les parts ho acordin d'una altra manera o que el dret nacional disposi una altra cosa per raons d'especial interès general. Es pot considerar que factors com ara les amenaces o qualsevol forma de violència comesa durant el procés exigeixen la divulgació per raons d'interès general.
- (47) No es pot esperar de les víctimes que suportin les despeses relatives a la seva participació en el procés penal. Els estats membres han d'estar obligats a reemborsar únicament les despeses necessàries de les víctimes derivades de la seva participació en el procés penal, i no se'ls ha d'exigir reemborsar els honoraris dels advocats de les víctimes. Els estats membres han de poder exigir a la legislació nacional condicions per al reemborsament de despeses, com ara terminis de reclamació del reemborsament, quantitats fixes per a despeses de subsistència i viatges, i quantitats màximes diàries de compensació per pèrdua d'ingressos. El dret al reemborsament de despeses en el procés penal no s'ha de donar en situacions en què la víctima es manifesti sobre una infracció penal. Només s'han de reemborsar les despeses en la mesura que les autoritats competents exigeixen o requereixen la presència i participació activa de la víctima en el procés penal.
- (48) Els béns restituïbles que s'hagin confiscat en el transcurs de processos penals s'han de retornar a les víctimes de delictes com més aviat millor, llevat que es donin circumstàncies excepcionals, com disputes en relació amb la propietat del bé, o si la possessió o propietat del bé esmentat són il·legals en si mateixes. El dret a la devolució dels béns es farà sense perjudici de la seva retenció legal a l'efecte d'altres processos judicials.
- (49) El dret a obtenir una resolució per rebre indemnització de l'infractor i el corresponent procediment aplicable s'han de reconèixer també a les víctimes que resideixin en un estat membre diferent d'aquell en el qual es va cometre el delictes.
- (50) L'obligació prevista en aquesta Directiva de transmetre les denúncies no ha d'afectar la competència dels estats membres d'iniciar el procediment, i s'ha d'entendre sense perjudici de les normes en matèria de conflictes de jurisdicció establertes en la Decisió marc 2009/948/JAI del Consell, de 30 de novembre de 2009, sobre la prevenció i resolució de conflictes d'exercici de jurisdicció en els processos penals ⁽¹⁾.
- (51) En cas que la víctima hagi sortit del territori de l'estat membre en què es va cometre el delictes, l'estat membre en qüestió ja no està obligat a prestar assistència, suport i protecció, llevat en allò relacionat directament amb qualsevol procés penal que estigui duent a terme respecte del delictes de què es tracti, com les mesures especials de protecció durant els processos judicials. L'estat membre de residència de la víctima ha de proporcionar l'assistència, el suport i la protecció requerits per la necessitat de recuperació de la víctima.
- (52) S'ha de disposar de mesures que protegeixin la seguretat i la dignitat de les víctimes i els seus familiars de la victimització secundària o reiterada, la intimidació o les represàlies, com les mesures cautelars o les ordres de protecció o allunyament.
- (53) El risc de victimització secundària o reiterada, d'intimidació o de represàlies per l'infractor o com a resultat de la participació en un procés penal s'ha de limitar duent a terme actuacions de manera coordinada i amb respecte, i permetre a les víctimes guanyar confiança en les autoritats. S'ha de facilitar al màxim la interacció amb les autoritats competents, i alhora limitar el nombre d'interaccions innecessàries que la víctima hagi de mantenir amb elles, recurrent, per exemple, a gravar en vídeo les declaracions i permetent-ne l'ús en els processos judicials. S'ha de posar a disposició dels professionals del dret la gamma de mesures més àmplia possible a fi d'evitar angoixa a la víctima en el transcurs del procés judicial, especialment com a resultat del contacte visual amb el delinqüent, la seva família, els seus col·laboradors o el públic en general. A aquest efecte, s'ha d'animar els estats membres que introdueixin, especialment en les dependències judicials i les comissaries de policia, mesures pràctiques i viables perquè les dependències comptin amb instal·lacions com ara entrades i sales d'espera separades per a les víctimes. A més, els estats membres, en la mesura del possible, han de planificar els processos penals evitant el contacte entre les víctimes i els seus familiars i els infractors, per exemple, citant les víctimes i els infractors a audiències en moments diferents.

⁽¹⁾ DO L 328 de 15.12.2009, p. 42.

-
- (54) Protegir la intimitat de la víctima pot ser un mitjà important per evitar la victimització secundària o reiterada, la intimidació o les represàlies, i es pot aconseguir mitjançant una sèrie de mesures com la prohibició o la limitació de la difusió d'informació relativa a la identitat i el parador de la víctima. Aquesta protecció té una importància especial per a les víctimes que siguin menors, i inclou la prohibició de difondre el nom del menor. No obstant això, hi pot haver casos en què excepcionalment pugui beneficiar el menor la revelació o fins i tot la divulgació pública d'informació, per exemple, en els casos de segrest. Les mesures que es puguin adoptar per protegir la intimitat i la imatge de les víctimes i els seus familiars han de ser sempre coherents amb els drets a un jutge imparcial i a la llibertat d'expressió, tal com els reconeixen els articles 6 i 10 del Conveni per a la protecció dels drets humans i de les llibertats fonamentals.
- (55) Durant els processos penals, algunes víctimes estan exposades especialment al risc de victimització secundària o reiterada, d'intimidació o de represàlies per part de l'infractor. Aquests riscos deriven en general de les característiques personals de la víctima, o del tipus, la naturalesa o les circumstàncies del delictes. Només mitjançant avaluacions individuals, efectuades al més aviat possible, es pot determinar amb eficàcia aquest risc. Aquestes avaluacions s'han de fer respecte de totes les víctimes, per determinar si estan exposades a risc de victimització secundària o reiterada, intimidació o represàlies, i decidir quines mesures especials de protecció necessiten.
- (56) Les avaluacions individuals han de tenir en compte les característiques personals de la víctima, com edat, sexe, identitat o expressió de gènere, ètnia, raça, religió, orientació sexual, estat de salut, discapacitat, estatut de resident, dificultats de comunicació, relació amb l'infractor o dependència respecte d'ell, experiència anterior de delictes. Han de tenir en compte, també, el tipus o la naturalesa del delictes i les seves circumstàncies, per exemple, si es tracta d'un delictes per motius d'odi, prejudicis o discriminació, la violència sexual, la violència en el marc de les relacions personals, si l'infractor estava en situació de control, si la víctima resideix en una zona amb una elevada taxa de delinqüència o dominada per bandes, o si el país d'origen de la víctima no coincideix amb el de l'estat membre en què es va cometre el delictes.
- (57) Les víctimes de tràfic d'éssers humans, terrorisme, delinqüència organitzada, violència en el marc de les relacions personals, violència o explotació sexual, violència de gènere, delictes per motius d'odi, les víctimes amb discapacitat i els menors víctimes de delictes tendeixen a patir una taxa elevada de victimització secundària o reiterada, intimidació o represàlies. S'ha de parar esment a l'hora d'avaluar si aquestes víctimes estan exposades a risc de victimització, intimidació o represàlies, i hi ha d'haver motius sòlids per presumir que aquestes víctimes es beneficiaran de mesures de protecció especial.
- (58) S'han d'oferir mesures adequades a les víctimes que hagin estat considerades vulnerables a la victimització secundària o reiterada, la intimidació o les represàlies, per tal de protegir-les durant el procés penal. La naturalesa exacta d'aquestes mesures s'ha de determinar mitjançant l'avaluació individual, tenint en compte els desitjos de la víctima. La magnitud de qualsevol mesura d'aquest tipus s'ha de determinar sense perjudici dels drets de la defensa i de conformitat amb les normes de discrecionalitat judicial. Les inquietuds i pors de la víctima en relació amb les actuacions han de ser un factor essencial a l'hora de determinar si necessiten alguna mesura específica.
- (59) Les necessitats operatives immediates i altres tipus de limitacions immediates d'ordre pràctic poden impossibilitar que es pugui assegurar, per exemple, que la víctima sigui entrevistada sistemàticament pel mateix agent de policia; aquestes limitacions poden ser una baixa per malaltia o un permís de maternitat o permís parental. A més, pot ser que els locals concebuts especialment per a les entrevistes no estiguin disponibles, per exemple per renovació. Quan es donin aquestes limitacions d'ordre operatiu o pràctic pot ser que no sigui possible proporcionar un tractament especialitzat a la víctima.
- (60) Quan, de conformitat amb aquesta Directiva, s'hagi de designar un tutor o un representant per a un menor, aquestes funcions les pot dur a terme la mateixa persona o una persona jurídica, una institució o una autoritat.
- (61) Tots els funcionaris que intervinguin en processos personals i que puguin entrar en contacte personal amb víctimes han de poder accedir a una formació adequada tant inicial com permanent i a un nivell d'acord amb el seu contacte amb les víctimes, per tal d'estar en condicions de poder identificar les víctimes i determinar les seves necessitats i ocupar-se'n amb respecte, professionalitat i empatia, de manera no discriminatòria. Les persones amb probabilitat d'intervenir en l'avaluació individual per determinar les necessitats de protecció especial de les víctimes, així com la seva necessitat de mesures de protecció especial, han de rebre formació específica sobre la forma d'efectuar aquestes avaluacions. Els estats membres han de garantir aquesta formació per a les forces de policia i el personal judicial. De la mateixa manera, s'ha de fomentar la formació destinada a advocats, fiscals i jutges, així com als professionals que proporcionin suport a les víctimes o als serveis de justícia reparadora. Aquest requisit ha d'incloure formació sobre els serveis de suport especial als quals s'ha de derivar les víctimes o formació especialitzada quan les seves activitats es projectin sobre víctimes amb necessitats especials, i també formació psicològica especial, segons el que convingui. Quan sigui procedent, aquesta formació ha de tenir en compte la perspectiva de gènere. Les accions dels estats membres s'han de complementar amb orientacions, recomanacions i intercanvi de millors pràctiques, de conformitat amb el Pla de treball de Budapest.

-
- (62) Els estats membres han d'animar les organitzacions de la societat civil i col·laborar estretament amb elles, incloses les organitzacions no governamentals reconegudes i que treballin activament amb víctimes de delictes, especialment en iniciatives de desenvolupament de polítiques, campanyes d'informació i conscienciació, programes de recerca i educació, i en accions de formació, així com en el seguiment i l'avaluació de l'impacte de les mesures de suport i protecció de les víctimes de delictes. Perquè les víctimes de delictes rebin atenció, suport i protecció en un grau adequat, els serveis públics han de treballar de manera coordinada i intervenir en tots els nivells administratius, tant a escala de la Unió com nacional, regional i local. S'ha de prestar assistència a les víctimes per identificar els serveis competents i dirigir-s'hi, a fi d'evitar derivacions repetides d'un servei a un altre. Els estats membres han de considerar la creació de serveis comuns a diversos organismes, seguint el principi de «punt d'accés únic» o de «finestreta única», que s'ocupin de les necessitats múltiples de les víctimes quan participin en processos penals, inclosa la necessitat de rebre informació, suport, assistència, protecció i indemnització.
- (63) Amb l'objectiu de fomentar i facilitar les denúncies, i oferir a les víctimes la possibilitat de trencar el cercle de la victimització secundària, és essencial que les víctimes disposin de serveis de suport fiables i que les autoritats competents estiguin preparades per respondre a les denúncies de les víctimes de manera respectuosa, considerada, no discriminatòria i professional. Això augmentaria la confiança de les víctimes en els sistemes de justícia penal i reduiria el nombre de delictes no denunciats. Els professionals amb probabilitat de rebre denúncies de víctimes en relació amb delictes penals estan formats adequadament per facilitar les denúncies i s'han de prendre mesures per possibilitar les denúncies de tercers, incloses les d'organitzacions de la societat civil. Ha de ser possible fer ús de les tecnologies de la comunicació, com el correu electrònic, els enregistraments de vídeo o els formularis electrònics en xarxa per presentar denúncies.
- (63) Un recull de dades estadístiques sistemàtic i adequat constitueix un component essencial de la formulació efectiva de polítiques en l'àmbit dels drets establerts en aquesta Directiva. Per tal de facilitar l'avaluació de l'aplicació d'aquesta Directiva, els estats membres han de comunicar a la Comissió les dades estadístiques pertinents en relació amb l'aplicació dels procediments nacionals per a les víctimes de delictes, que incloguin, com a mínim, el nombre i tipus de delictes denunciats i, en la mesura en què es disposi d'aquestes dades, el nombre, l'edat i el sexe de les víctimes. Entre les dades estadístiques corresponents es poden incloure dades registrades per les autoritats judicials i els cossos policials, i, en la mesura del possible, les dades administratives compilades pels serveis sanitaris i socials, les organitzacions públiques i no governamentals de suport a les víctimes o els serveis de justícia reparadora, i les d'altres organitzacions que treballen amb víctimes de delictes. Entre les dades judicials es pot incloure informació sobre delictes denunciats, nombre de casos investigats i persones processades o amb sentència condemnatòria dictada. Les dades administratives basades en l'actuació de serveis poden incloure, en la mesura del possible, dades sobre la manera en què les víctimes utilitzen els serveis facilitats per organismes públics i les organitzacions públiques i privades de suport, així com el nombre de derivacions de víctimes per part de la policia als serveis de suport, el nombre de víctimes que sol·liciten suport, i les que reben o no suport o justícia reparadora.
- (64) L'objectiu d'aquesta Directiva és modificar i ampliar les disposicions de la Directiva marc 2001/220/JAI. Atès que les modificacions que es volen introduir són substancials en nombre i naturalesa, per motius de claredat s'hauria de substituir íntegrament aquesta Decisió marc.
- (66) Aquesta Directiva respecta els drets fonamentals i observa els principis reconeguts per la Carta de drets fonamentals de la Unió Europea. En particular, aspira a promoure el dret a la dignitat, a la vida, a la integritat física i mental, a la llibertat i la seguretat, al respecte a la vida privada i familiar, el dret a la propietat, el principi de no-discriminació, el principi d'igualtat entre homes i dones, els drets del menor, de la gent gran i de les persones amb discapacitat, així com el dret a un jutge imparcial.
- (67) Atès que l'objectiu d'aquesta Directiva, és a dir, l'establiment de normes mínimes sobre els drets, el suport i la protecció de les víctimes de delictes, no pot ser assolit pels estats membres, i, per tant, a causa de les seves dimensions i efectes potencials, es pot assolir millor a escala de la Unió, aquesta pot adoptar mesures, d'acord amb el principi de subsidiarietat consagrat en l'article 5 del Tractat de la Unió Europea. De conformitat amb el principi de proporcionalitat enunciat en aquest article, aquesta Directiva no excedeix del que és necessari per aconseguir aquest objectiu.
- (68) Les dades de caràcter personal tractades en el context de l'aplicació d'aquesta Directiva han d'estar protegides d'acord amb la Decisió marc 2008/977/JAI del Consell, de 27 de novembre de 2008, relativa a la protecció de dades personals tractades en el marc de la cooperació policial i judicial en matèria penal ⁽¹⁾, i d'acord amb els principis del Conveni del Consell d'Europa de 28 de gener de 1981 per a la protecció de les persones respecte al tractament automatitzat de dades de caràcter personal, ratificat per tots els estats membres.
- (69) Aquesta Directiva no afecta les disposicions de més abast incloses en altres actes normatius de la Unió que aborden les necessitats específiques de categories particulars de víctimes, com, per exemple, les víctimes de tràfic d'éssers humans i menors víctimes d'abusos sexuals, explotació sexual i pornografia infantil, d'una manera més específica.

(70) De conformitat amb l'article 3 del Protocol núm. 21 sobre el posicionament del Regne Unit i d'Irlanda respecte a l'Espai de Llibertat, Seguretat i Justícia, annex al TUE i al TFUE, aquests estats membres han notificat el seu desig de participar en l'adopció i aplicació d'aquesta Directiva.

(71) De conformitat amb els articles 1 i 2 del Protocol núm. 22 sobre el posicionament de Dinamarca, annex al TUE i al TFUE, Dinamarca no participa en l'adopció d'aquesta Directiva i no hi resta vinculada ni subjecte a la seva aplicació.

(72) El Supervisor Europeu de Protecció de Dades va emetre un dictamen el 17 d'octubre de 2011 ⁽²⁾, basat en l'article 41, apartat 2, del Reglament (CE) núm. 45/2001 del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de desembre de 2000, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals per les institucions i els organismes comunitaris i a la lliure circulació d'aquestes dades ⁽³⁾.

HAN ADOPTAT AQUESTA DIRECTIVA:

CAPÍTOL I

DISPOSICIONS GENERALS

Article 1

Objectius

1. La finalitat d'aquesta Directiva és garantir que les víctimes de delictes rebin informació, suport i protecció adequats i que puguin participar en processos penals.

Els estats membres han de vetllar perquè es reconegui a les víctimes la seva condició com a tals i perquè siguin tractades de manera respectuosa i sensible, individualitzada, professional i no discriminatòria, en tots els seus contactes amb serveis de suport a les víctimes o de justícia reparadora, o amb qualsevol autoritat competent que actuï en el context d'un procediment penal. Els drets establerts en aquesta Directiva s'apliquen a les víctimes de manera no discriminatòria, també en relació amb el seu estatut de residència.

2. Quan la víctima sigui un menor d'edat, els estats membres han de vetllar perquè en l'aplicació d'aquesta Directiva prevalgui l'interès superior del menor i aquest interès sigui objecte d'una avaluació individual. Ha de prevaldre un plantejament sensible a la condició de menor, que tingui en compte l'edat del menor, el seu grau de maduresa i la seva opinió, i també les seves necessitats i inquietuds. El menor i el seu representant legal, si n'hi ha, han de ser informats de qualsevol mesura o dret centrat específicament en el menor.

Article 2

Definicions

1. D'acord amb aquesta Directiva, s'entén per:

a) «víctima»,

ii) la persona física que hagi patit un dany o perjudici, especialment lesions físiques o mentals, danys emocionals o un perjudici econòmic, directament causat per una infracció penal,

ii) els familiars d'una persona la mort de la qual hagi estat directament causada per un delictes i que hagi patit un dany o perjudici com a conseqüència de la mort d'aquesta persona;

b) «familiars», el cònjuge, la persona que conviu amb la víctima i hi manté una relació personal íntima i compromesa, en una llar comuna i de manera estable i continuada, els familiars en línia directa, els germans i germanes, i les persones a càrrec de la víctima;

c) «menor», qualsevol persona menor de 18 anys;

d) «justícia reparadora», qualsevol procés que permeti a la víctima i a l'infractor participar activament, si donen el seu consentiment lliurement per a això, en la solució dels problemes resultants de la infracció penal amb l'ajuda d'un tercer imparcial.

2. Els estats membres poden establir procediments:

a) per limitar el nombre de familiars que es puguin acollir als drets establerts en aquesta Directiva, tenint en compte les circumstàncies específiques de cada cas i,

b) pel que fa a l'apartat 1, lletra a), incís ii), per determinar quins familiars tenen prioritats en relació amb l'exercici dels drets establerts en aquesta Directiva.

⁽¹⁾ DO L 350 de 30.12.2008, p. 60.

⁽²⁾ DO C 35 de 9.2.2012, p. 10.

⁽³⁾ DO L 8 de 12.1.2001, p. 1.

CAPÍTOL 2
INFORMACIÓ I SUPORT

Article 3

Dret a entendre i a ser entès

1. Els estats membres han d'adoptar les mesures adequades per ajudar les víctimes perquè entenguin i puguin ser enteses des del primer moment i durant tota actuació necessària davant de qualsevol autoritat competent en el context dels processos penals, incloent-hi el cas en què aquestes autoritats els facilitin informació.
2. Els estats membres han de garantir que les comunicacions amb les víctimes es facin en llenguatge senzill i accessible, oralment o per escrit. Aquestes comunicacions han de tenir en compte les característiques personals de la víctima, inclosa qualsevol discapacitat que pugui afectar la seva capacitat d'entendre o de ser entesa.
3. Tret que sigui contrari als interessos de la víctima o perjudiqui el curs del procés, els estats membres han de permetre que les víctimes vagin acompanyades d'una persona que elles triïn en el primer contacte amb una autoritat competent, quan, a causa de la incidència del delictes, la víctima requereixi assistència per entendre o ser entesa.

Article 4

Dret a rebre informació des del primer contacte amb una autoritat competent

1. Els estats membres han de garantir que s'ofereixi a les víctimes la informació que s'enuncia a continuació, sense retards innecessaris, des del seu primer contacte amb l'autoritat competent, per tal que puguin accedir a l'exercici dels drets establerts en aquesta Directiva:
 - a) el tipus de suport que poden obtenir i de qui l'obtenen, inclosa, si escau, informació bàsica sobre l'accés a l'atenció mèdica, qualsevol suport d'especialistes, inclòs el suport psicològic, i allotjament alternatiu;
 - b) els procediments d'interposició de denúncies relatives a infraccions penals i el seu paper en relació amb aquests procediments;
 - c) la manera i les condicions en què poden obtenir protecció, incloses les mesures de protecció;
 - d) la manera i les condicions per poder obtenir assessorament jurídic, assistència jurídica o qualsevol altre tipus d'assessorament;
 - e) la manera i les condicions per poder accedir a indemnitzacions;

- f) la manera i les condicions per tenir dret a interpretació i traducció;
- g) si resideixen en un estat membre diferent d'aquell en el qual s'ha comès la infracció penal, les mesures, els procediments o els mecanismes especials que estan disponibles per a la defensa dels seus interessos a l'estat membre en què s'estableix el primer contacte amb una autoritat competent;
- h) els procediments de reclamació existents en cas que l'autoritat competent que actua en el marc d'un procés penal no respecti els seus drets;
- i) les dades de contacte per a les comunicacions sobre la seva causa;
- j) els serveis de justícia reparadora que hi ha;
- k) la manera i les condicions per poder obtenir el reemborsament de les despeses en què hagin incorregut com a resultat de la seva participació en el procés penal.

2. L'extensió o el detall de la informació enunciatada en l'apartat 1 pot variar depenent de les necessitats específiques i les circumstàncies personals de la víctima, i el tipus o caràcter del delictes. Es poden facilitar també detalls addicionals en fases posteriors, en funció de les necessitats de la víctima i de la pertinència d'aquests detalls en cada fase del procediment.

Article 5

Dret de les víctimes quan interposin una denúncia

1. Els estats membres han de garantir que les víctimes rebin una declaració per escrit que serveixi de reconeixement de la denúncia formal que hagin presentat davant les autoritats competents d'un estat membre, i en la qual constin els elements bàsics de la infracció penal de què es tracti.
2. Els estats membres han de garantir que les víctimes que vulguin denunciar una infracció penal i no entenguin o no parlin la llengua de l'autoritat competent puguin presentar la denúncia en una llengua que entenguin o rebent l'assistència lingüística necessària.
3. Els estats membres han de garantir que les víctimes que no entenguin o no parlin la llengua de l'autoritat competent rebin gratuïtament una traducció de la declaració per escrit de la denúncia que s'exigeix en l'apartat 1, prèvia sol·licitud, en una llengua que entenguin.

Dret a rebre informació sobre la seva causa

1. Els estats membres han de garantir que es notifiqui a les víctimes sense retards innecessaris el seu dret a rebre la informació següent sobre el procés penal iniciat arran de la denúncia d'una infracció penal de la qual hagin estat víctimes, i que, si ho sol·liciten, rebin aquesta informació:

- a) qualsevol decisió de no iniciar o de posar fi a una investigació o de no processar l'infractor;
- b) l'hora i el lloc del judici, i la naturalesa dels càrrecs contra l'infractor.

2. Els estats membres han de garantir que, en funció del seu estatut en el sistema judicial penal corresponent, es notifiqui a les víctimes sense retards innecessaris el seu dret a rebre la informació següent sobre el procés penal iniciat arran de la denúncia d'una infracció penal de la qual hagin estat víctimes, i que, si ho sol·liciten, rebin aquesta informació:

- a) qualsevol sentència ferma en un judici;
- b) informació que permeti a la víctima conèixer en quina situació es troba el procés penal, llevat que, en casos excepcionals, el desenvolupament correcte de la causa es pugui veure afectat per aquesta notificació.

3. La informació facilitada en virtut del que disposa l'apartat 1, lletra a), i l'apartat 2, lletra a), ha d'incloure els motius o un breu resum dels motius de la decisió de què es tracti, excepte en el cas d'una decisió d'un jurat o d'una decisió amb caràcter confidencial, per a les quals l'ordenament jurídic nacional no exigeixi motivació.

4. El desig de les víctimes de rebre o no informació és vinculant per a les autoritats competents, llevat que sigui obligatori facilitar aquesta informació en virtut del dret de la víctima a participar de manera activa en el procés penal. Els estats membres han de permetre a les víctimes canviar d'opinió respecte a això en qualsevol moment, i han de tenir en compte aquest canvi.

5. Els estats membres han de garantir que es brindi a les víctimes l'oportunitat que se'ls notifiqui, sense retards innecessaris, el fet que la persona privada de llibertat, inculpada o condemnada per les infraccions penals que els afectin hagi estat posada en llibertat o hagi fugit. A més, els estats membres han de vetllar perquè s'informi les víctimes de qualsevol mesura pertinent que s'hagi pres per a la seva protecció en cas de posada en llibertat o de fugida de l'infractor.

6. Les víctimes han de rebre, si ho sol·liciten, la informació que preveu l'apartat 5, almenys en els casos en què hi hagi perill o un risc concret de dany per a les víctimes, i tret que hi hagi un risc concret de dany per a l'infractor que pugui resultar de la notificació.

Dret a la traducció i interpretació

1. Els estats membres han de vetllar perquè a les víctimes que no entenguin o no parlin la llengua del procés penal de què es tracti se'ls faciliti, si ho sol·liciten i d'acord amb el seu estatut en el sistema de justícia penal pertinent, interpretació gratuïta, almenys durant les entrevistes o les preses de declaració en els processos penals, davant les autoritats d'instrucció i judicials, fins i tot durant els interrogatoris policials, i interpretació per a la seva participació activa en les vistes orals del judici i qualsevol audiència interlocutòria.

2. Sense perjudici dels drets de la defensa i de conformitat amb les normes de discrecionalitat judicial, es poden utilitzar tecnologies de la comunicació, com videoconferència, telèfon o Internet, llevat que es requereixi la presència física de l'interpret perquè la víctima pugui exercir adequadament els seus drets o entendre els procediments.

3. Els estats membres han de vetllar perquè a les víctimes que no entenguin o no parlin la llengua del procés penal de què es tracti se'ls faciliti, si ho sol·liciten i d'acord amb el seu estatut en el sistema de justícia penal pertinent, traduccions gratuïtes, en una llengua que entenguin, de la informació essencial perquè exerceixin els seus drets en el procés penal, en la mesura que aquesta informació es faciliti a les víctimes. Les traduccions d'aquesta informació han d'incloure, com a mínim, qualsevol decisió de posar fi al procés penal relatiu a la infracció penal que hagi patit la víctima, i a petició d'aquesta, els motius o un breu resum dels motius de la decisió, excepte en el cas d'una decisió d'un jurat o una decisió de caràcter confidencial, en les quals l'ordenament jurídic nacional no exigeixi motivació.

4. Els estats membres han de garantir que les víctimes que tinguin dret a ser informades de l'hora i el lloc del judici, d'acord amb el que disposa l'article 6, apartat 1, lletra b), i que no entenguin la llengua de l'autoritat competent, rebin una traducció d'aquesta informació a la qual tenen dret, si ho sol·liciten.

5. Les víctimes poden presentar una sol·licitud motivada perquè es consideri essencial un document. No cal traduir passatges de documents essencials que no resultin pertinents a l'efecte que les víctimes participin activament en els processos penals.

6. Tot i els apartats 1 i 3, es pot facilitar, en lloc d'una traducció escrita, una d'oral o un resum oral dels documents essencials, sempre que aquesta traducció oral o aquest resum oral no afecti l'equitat del procés.

7. Els estats membres han de garantir que les autoritats competents avaluin si les víctimes necessiten interpretació o traducció segons el que estableixen els apartats 1 i 3. Les víctimes poden impugnar la decisió de no facilitar interpretació o traducció. Les normes de procediment per a aquesta impugnació s'han de determinar en la legislació nacional.

8. La interpretació i la traducció, així com qualsevol consideració d'impugnar una decisió de no facilitar interpretació o traducció d'acord amb aquest article, no prolongaran de manera injustificada el procés penal.

Article 8

Dret d'accés als serveis de suport a les víctimes

1. Els estats membres han de garantir que les víctimes, d'acord amb les seves necessitats, tinguin accés gratuït i confidencial a serveis de suport a les víctimes que actuïn en el seu interès abans, durant i per un període de temps adequat després de la conclusió del procés penal. Els familiars han de tenir accés als serveis de suport a les víctimes en funció de les seves necessitats i del grau de dany patit com a resultat de la infracció penal comesa contra la víctima.

2. Els estats membres han de facilitar la derivació de les víctimes, per part de l'autoritat competent que rebí la denúncia i per altres entitats pertinents, als serveis de suport a les víctimes.

3. Els estats membres han de prendre mesures per establir serveis de suport especialitzat gratuït i confidencial addicionals als serveis generals de suport a les víctimes o com a part d'aquests, o per possibilitar que les organitzacions de suport a les víctimes recorrin a les entitats especialitzades existents que prestin aquest suport especialitzat. Les víctimes, en funció de les seves necessitats específiques, han de tenir accés a aquests serveis i els familiars han de tenir-hi accés segons les seves necessitats específiques i el grau de dany sofert a conseqüència de la infracció penal comesa contra la víctima.

4. Els serveis de suport a les víctimes i qualsevol servei de suport especialitzat es poden establir com a organitzacions públiques o no governamentals, i es poden organitzar amb caràcter professional o voluntari.

5. Els estats membres han de garantir que l'accés als serveis de suport a les víctimes no depengui que la víctima presenti una denúncia formal per una infracció penal davant d'una autoritat competent.

Article 9

Suport prestat per serveis de suport a les víctimes

1. Els serveis de suport a les víctimes, als quals es refereix l'article 8, apartat 1, han de facilitar com a mínim:

a) informació, assessorament i suport adequats en relació amb els drets de les víctimes, també sobre com accedir als sistemes nacionals d'indemnització pels danys i perjudicis d'índole penal, i el seu paper en el procés penal, inclosa la preparació per assistir al judici;

b) informació sobre qualsevol servei pertinent de suport especialitzat o la seva derivació directa;

c) suport emocional i, quan se'n disposi, psicològic;

d) assessorament sobre qüestions financeres i de tipus pràctic que resulten del delictes;

e) llevat que sigui proporcionat per altres serveis públics o privats, assessorament sobre el risc i la prevenció de victimització secundària o reiterada, intimidació o represàlies.

2. Els estats membres han d'animar els serveis de suport a les víctimes a prestar una atenció especial a les necessitats específiques de les víctimes que hagin patit danys considerables a causa de la gravetat del delictes.

3. Llevat que siguin proporcionats per altres serveis públics o privats, els serveis de suport especialitzats a què es refereix l'article 8, apartat 3, han de desenvolupar i proporcionar com a mínim:

a) refugis o qualsevol altre tipus d'allotjament provisional per a les víctimes que necessitin un lloc segur per un risc imminent de victimització secundària o reiterada, intimidació o represàlies;

b) suport específic i integrat a les víctimes amb necessitats especials, com les víctimes de violència sexual, les víctimes de violència de gènere i les víctimes de violència en les relacions personals, inclosos el suport per a la superació del trauma i l'assessorament.

CAPÍTOL 3

PARTICIPACIÓ EN EL PROCÉS PENAL

Article 10

Dret a ser escoltat

1. Els estats membres han de garantir a la víctima la possibilitat de ser escoltada durant les actuacions i de facilitar elements de prova. Quan una víctima menor hagi de ser escoltada, se n'ha de tenir degudament en compte l'edat i la maduresa.

2. Les normes de procediment en virtut de les quals les víctimes poden ser escoltades i poden presentar proves durant el procés penal s'han de determinar en el dret nacional.

Article 11

Drets en cas que s'adopti una decisió de no continuar el processament

1. Els estats membres han de garantir a les víctimes, d'acord amb el seu estatut en el sistema judicial penal pertinent, el dret a una revisió d'una decisió de no continuar amb el processament. Les normes processals d'aquesta revisió es determinen en el Dret nacional.

2. Quan, de conformitat amb la legislació nacional, l'estatut de la víctima en el sistema de justícia penal pertinent no s'estableixi fins després que s'hagi pres la decisió de continuar amb el processament de l'infractor, els estats membres han de garantir que almenys les víctimes de delictes greus tinguin dret a una revisió d'una decisió de no continuar amb el processament. Les normes processals d'aquesta revisió s'han de determinar en el dret nacional.

3. Els estats membres han de garantir que es notifiqui a les víctimes sense retards innecessaris el seu dret a rebre informació suficient i que rebin aquesta informació per decidir si sol·liciten una revisió de qualsevol decisió de no continuar amb el processament si ho sol·liciten.

4. En cas que la decisió de no continuar amb el processament procedeixi de l'autoritat competent de màxim rang contra la qual no hi hagi més recurs en la legislació nacional, aquesta mateixa autoritat pot efectuar la revisió.

5. Els apartats 1, 3 i 4 no s'han d'aplicar a la decisió del fiscal de no dur a terme el processament si aquesta decisió té com a resultat un arranjament extrajudicial, en la mesura que el dret nacional ho prevegi.

Article 12

Dret a garanties en el context dels serveis de justícia reparadora

1. Els estats membres han d'adoptar mesures per protegir la víctima contra la victimització secundària o reiterada, la intimidació o les represàlies, mesures que s'han d'aplicar quan es facilitin serveis de justícia reparadora. Aquestes mesures han de garantir que les víctimes que optin per participar en processos de justícia reparadora tinguin accés a serveis de justícia reparadora segurs i competents, sempre que es compleixin, com a mínim, les condicions següents:

a) que es recorri als serveis de justícia reparadora si redunden en interès de la víctima, atenent a consideracions de seguretat, i es basen en el consentiment lliure i informat de la víctima; que es pot retirar en qualsevol moment;

b) abans que accepti participar en el procés de justícia reparadora, s'ha d'oferir a la víctima informació exhaustiva i imparcial sobre aquest procés i els seus possibles resultats, i també sobre els procediments per supervisar l'aplicació de qualsevol acord;

c) l'infractor ha d'haver reconegut els elements fàctics bàsics del cas;

d) qualsevol acord ha de ser assolit de manera voluntària i pot ser tingut en compte en qualsevol altre procés penal;

e) els debats en els processos de justícia reparadora que no es desenvolupin en públic han de ser confidencials i no s'han de difondre posteriorment, excepte amb l'acord de les parts o si ho exigeix el dret nacional per raons d'interès públic superior.

2. Els estats membres han de facilitar la derivació de casos, si escau, als serveis de justícia reparadora, fins i tot mitjançant l'establiment de procediments o orientacions sobre les condicions d'aquesta derivació.

Article 13

Dret a justícia gratuïta

Els estats membres han de garantir a les víctimes l'accés a assistència jurídica gratuïta quan tinguin l'estatut de part en el procés penal. Les condicions o normes processals en virtut de les quals les víctimes tenen accés a l'assistència jurídica gratuïta s'han de determinar en el dret nacional.

Article 14

Dret al reemborsament de despeses

Els estats membres han d'oferir a les víctimes que participin en processos penals la possibilitat que se'ls reemborsin les despeses que hagin afrontat per la seva participació activa en aquests processos penals, d'acord amb el seu estatut en el sistema de justícia penal pertinent. Les condicions o normes processals en virtut de les quals les víctimes poden rebre el reemborsament s'han de determinar en el dret nacional.

Article 15

Dret a la restitució de béns

Els estats membres han de garantir que, amb prèvia decisió d'una autoritat competent, es retornin sense demora a les víctimes els béns restituïbles que els hagin estat confiscats en el curs d'un procés penal, excepte en cas de necessitat imposada pel procés penal. Les condicions o normes processals en virtut de les quals es restitueixen aquests béns a les víctimes s'han de determinar en el dret nacional.

Article 16

Dret a obtenir una decisió relativa a la indemnització per part de l'infractor en el curs del procés penal

1. Els estats membres han de garantir que, en el curs del procés penal, les víctimes tinguin dret a obtenir una decisió sobre la indemnització per part de l'infractor, en un termini raonable, excepte quan el dret nacional estipuli que aquesta decisió s'ha d'adoptar en un altre procediment judicial.

2. Els estats membres han de promoure mesures perquè l'autor de la infracció indemnitzi la víctima adequadament.

Article 17

Drets de les víctimes residents en un altre estat membre

1. Els estats membres han de vetllar perquè les seves autoritats competents puguin prendre les mesures necessàries per pal·liar les dificultats derivades del fet que la víctima resideixi en un estat membre diferent d'aquell en què s'ha comès la infracció penal, especialment pel que fa al desenvolupament de les actuacions. A aquest efecte, les autoritats de l'estat membre en què s'ha comès la infracció penal han de poder dur a terme les actuacions següents, entre d'altres:

- a) prendre declaració a la víctima immediatament després que es presenti la denúncia de la infracció penal davant l'autoritat competent;
- b) recórrer, en la mesura del possible, quan s'hagi d'escollar les víctimes residents a l'estranger, a les disposicions sobre videoconferència i conferència telefònica previstes en el Conveni relatiu a l'assistència judicial en matèria penal entre els estats membres de la Unió Europea, de 29 de maig de 2000 ⁽¹⁾.

2. Els estats membres han de vetllar perquè les víctimes d'una infracció penal comesa en qualsevol estat membre diferent d'aquell en el qual resideixin disposin de la possibilitat de presentar la denúncia davant les autoritats competents de l'estat membre de residència si no poden fer-ho a l'estat membre en què s'ha comès la infracció penal, o, en el cas d'una infracció penal greu tipificada així en el dret de l'estat esmentat, si no ho volen fer.

3. Els estats membres han de vetllar perquè l'autoritat competent davant la qual la víctima presenta la denúncia la transmeti sense dilació a l'autoritat competent de l'estat membre en què s'ha comès la infracció penal, en cas que l'estat membre en què es presenti la denúncia no exerceixi la competència d'iniciar el procediment.

CAPÍTOL 4

PROTECCIÓ DE LES VÍCTIMES I RECONeixEMENT DE LES VÍCTIMES AMB NECESSITAT DE PROTECCIÓ ESPECIAL

Article 18

Dret a la protecció

Sense perjudici dels drets de la defensa, els estats membres han de vetllar perquè es disposin mesures per protegir les víctimes i els seus familiars davant de la victimització secundària o reiterada, la intimidació o les represàlies, inclòs el risc de danys emocionals o psicològics, i per protegir la dignitat de les víctimes durant la presa de declaració i quan testifiquin. Quan sigui necessari, aquestes mesures poden incloure també procediments establerts en el dret nacional per a la protecció física de les víctimes i els seus familiars.

Article 19

Dret a evitar el contacte entre víctima i infractor

1. Els estats membres han d'establir les condicions necessàries per evitar el contacte entre, d'una banda, les víctimes i els seus familiars, i, de l'altra, l'infractor, a les dependències on se celebra el procés penal, llevat que aquest ho requereixi.

2. Els estats membres han de garantir que qualsevol dependència nova dels tribunals tingui sales d'espera separades per a les víctimes.

Article 20

Dret a la protecció de les víctimes durant les investigacions penals

Sense perjudici dels drets de la defensa, i de conformitat amb les normes relatives a la facultat d'apreciació dels tribunals, els estats membres han de vetllar perquè durant les investigacions penals:

- a) la presa de declaració de les víctimes es dugui a terme sense dilacions injustificades, un cop s'hagi presentat la denúncia d'una infracció penal davant l'autoritat competent;
- b) el nombre de declaracions de les víctimes sigui el menor possible i només se celebri quan sigui estrictament necessari per a la finalitat de les investigacions penals;

⁽¹⁾ DO C 197 de 12.7.2000, p. 3.

- c) les víctimes puguin anar acompanyades del seu representant legal i d'una persona que ella triï, llevat que s'hagi adoptat una resolució motivada en contra;
- d) qualsevol reconeixement mèdic es redueixi al mínim i s'efectuï únicament si és necessari per a la finalitat del procés penal.

Article 21

Dret a la protecció de la intimitat

1. Els estats membres han de vetllar perquè, durant el procés penal, les autoritats competents puguin prendre les mesures adequades per protegir la intimitat, incloses les característiques personals de la víctima tingudes en compte en l'avaluació individual prevista en l'article 22, així com les imatges de les víctimes i dels seus familiars. A més, els estats membres han de garantir que les autoritats competents puguin prendre totes les mesures legals per impedir la difusió de qualsevol informació que pugui portar a la identificació de les víctimes menors d'edat.
2. Respectant la llibertat d'expressió i la llibertat dels mitjans de comunicació i el seu pluralisme, els estats membres han d'instar aquests mitjans a aplicar mesures d'autoregulació per tal de protegir la intimitat, la integritat personal i les dades personals de les víctimes.

Article 22

Avaluació individual de les víctimes a fi de determinar les seves necessitats especials de protecció

1. Els estats membres han de vetllar perquè les víctimes rebin una avaluació puntual i individual, d'acord amb els procediments nacionals, per determinar les necessitats especials de protecció i si, i en quina mesura, es podrien beneficiar de mesures especials en el curs del procés penal, segons s'estableix en els articles 23 i 24, pel fet que siguin particularment vulnerables a la victimització secundària o reiterada, a la intimidació o a les represàlies.
2. L'avaluació individual ha de tenir en compte especialment:
 - a) les característiques personals de la víctima;
 - b) el tipus o la naturalesa del delictes, i
 - c) les circumstàncies del delictes.
3. En el context de l'avaluació individual, s'ha de prestar una atenció especial a les víctimes que hagin patit un dany considerable a causa de la gravetat del delictes; les víctimes afectades per un delictes motivat per prejudicis o per motius de discriminació, relacionat en particular amb les seves característiques personals, i les víctimes que tenen una relació amb l'infractor o una dependència que les fa especialment vulnerables. Pel que fa a això, han de ser objecte de consideració les víctimes de terrorisme, delinqüència organitzada, tràfic de persones, violència de gènere, violència en les relacions personals, violència o explotació sexual i delictes per motius d'odi, així com les víctimes amb discapacitat.

4. A l'efecte d'aquesta Directiva, es dona per descomptat que les víctimes menors d'edat tenen necessitats especials de protecció per raó de la seva vulnerabilitat a la victimització secundària o reiterada, a la intimidació o a les represàlies. Per tal de determinar si s'han de beneficiar de mesures especials conforme al que estableixen els articles 23 i 24 i en quina mesura, les víctimes menors s'han de sotmetre a una avaluació individual de conformitat amb el que estableix l'apartat 1 d'aquest article.

5. L'abast de l'avaluació individual es pot adaptar en funció de la gravetat del delictes i del grau de dany aparent sofert per la víctima.

6. Les avaluacions individuals s'efectuen amb la participació estreta de les víctimes i han de tenir en compte els seus desitjos, fins i tot quan aquests siguin no beneficiar-se de les mesures especials que estableixen els articles 23 i 24.

7. Si els elements en què es basa l'avaluació individual canvien de manera significativa, els estats membres han de vetllar perquè l'avaluació sigui actualitzada al llarg de tot el procés penal.

Article 23

Dret a la protecció de les víctimes amb necessitats especials de protecció durant el procés penal

1. Sense perjudici dels drets de la defensa, i d'acord amb les normes relatives a la facultat d'apreciació dels tribunals, els estats membres han de garantir que les víctimes amb necessitats especials de protecció que es beneficien de mesures especials determinades arran d'una avaluació individual, tal com disposa l'article 22, apartat 1, puguin gaudir de les mesures establertes en els apartats 2 i 3 d'aquest article. Les mesures especials que es projectin arran d'avaluacions individuals poden no oferir-se si es donen limitacions operatives o pràctiques que ho fan impossible, o si hi ha una necessitat urgent de prendre declaració a la víctima i si, pel fet de no fer aquesta declaració, la víctima o una altra persona pot resultar lesionada o veure's perjudicat el curs del procés.
2. Durant les investigacions penals les víctimes amb necessitats especials de protecció determinades de conformitat amb el que estableix l'article 22, apartat 1, han de tenir a la seva disposició les mesures següents:
 - a) s'ha de prendre declaració a la víctima en dependències concebudes o adaptades a aquesta finalitat;
 - b) la presa de declaració a la víctima l'han de fer professionals amb formació adequada a aquest efecte o amb la seva ajuda;
 - c) totes les preses de declaració a la víctima les han de fer les mateixes persones excepte si és contrari a la bona administració de la justícia;

d) totes les preses de declaració a les víctimes de violència sexual, violència de gènere o violència en el marc de les relacions personals, llevat que les faci un fiscal o un jutge, les ha de fer una persona del mateix sexe que la víctima, sempre que la víctima ho vulgui i si no va en detriment del desenvolupament del procés.

3. Durant el procés davant els tribunals, les víctimes amb necessitats especials de protecció determinades de conformitat amb el que estableix l'article 22, apartat 1, han de tenir a la seva disposició les mesures següents:

- a) mesures per evitar el contacte visual entre la víctima i l'infractor, fins i tot durant la pràctica de la prova, a través dels mitjans adequats, inclòs l'ús de tecnologies de la comunicació;
- b) mesures per garantir que la víctima pugui ser escoltada sense estar present a la sala d'audiència, especialment mitjançant la utilització de tecnologies de la comunicació adients;
- c) mesures per evitar que es formulin preguntes innecessàries en relació amb la vida privada de la víctima sense relació amb la infracció penal, i
- d) mesures que permetin la celebració d'una audiència sense la presència de públic.

Article 24

Dret a la protecció de les víctimes menors d'edat durant el procés penal

1. A més de les mesures establertes a l'article 23, quan les víctimes siguin menors els estats membres han de garantir que:

- a) en les investigacions penals, totes les preses de declaració a les víctimes menors d'edat puguin ser gravades per mitjans audiovisuals i que aquestes declaracions gravades es puguin utilitzar com a elements de prova en processos penals;
- b) en les investigacions i en els processos penals, d'acord amb l'estatut de la víctima en el sistema judicial penal pertinent, les autoritats competents designin un representant per a la víctima menor d'edat en cas que, de conformitat amb el dret nacional, s'impossibiliti els titulars de responsabilitat parental per representar la víctima menor d'edat per un conflicte d'interessos entre ells i la víctima menor d'edat, o quan es tracti d'una víctima menor d'edat no acompanyada o que estigui separada de la família;
- c) quan la víctima menor d'edat tingui dret a un advocat, el menor ha de tenir dret a assistència lletrada i representació legal, en el seu propi nom, en els processos en què hi hagi, o hi pugui haver, un conflicte d'interessos entre la víctima menor d'edat i els titulars de responsabilitat parental.

Les normes processals de les gravacions audiovisuals esmentades en la lletra a) del paràgraf primer i l'ús d'aquestes s'han de determinar en el dret nacional.

2. Quan no es conegui amb certesa l'edat d'una víctima i hi hagi motius per pensar que és menor d'edat, s'ha de presumir, a l'efecte d'aquesta Directiva, que aquesta víctima és menor d'edat.

CAPÍTOL 5

ALTRES DISPOSICIONS

Article 25

Formació dels professionals

1. Els estats membres han de garantir que els funcionaris que probablement entraran en contacte amb les víctimes, com ara els agents de policia i el personal al servei de l'administració de justícia, rebin tant formació general com especialitzada a un nivell adequat al contacte que mantinguin amb les víctimes, per tal de millorar la seva conscienciació respecte de les necessitats de les víctimes i capacitar-los per tractar les víctimes de manera imparcial, respectuosa i professional.

2. Sense perjudici de la independència judicial i de les diferències en l'organització dels sistemes judicials en la Unió, els estats membres han de sol·licitar als responsables de la formació dels jutges i fiscals que participin en processos penals que vetllin perquè s'imparteixi tant formació general com especialitzada, per tal de millorar la conscienciació de jutges i fiscals respecte de les necessitats de les víctimes.

3. Respectant degudament la independència de la professió jurídica, els estats membres han de recomanar que els responsables de la formació dels advocats facilitin tant formació general com especialitzada, per tal de millorar la conscienciació dels advocats respecte de les necessitats de les víctimes.

4. Els estats membres han de fomentar iniciatives, a través dels seus serveis públics o mitjançant el finançament d'organitzacions de suport a les víctimes, mitjançant les quals es possibiliti que les persones que presten serveis de suport a les víctimes i serveis de justícia reparadora rebin la formació adequada d'un nivell que sigui l'adequat al tipus de contactes que mantenen amb les víctimes, i observin normes professionals per garantir que aquests serveis es presten de manera imparcial, respectuosa i professional.

5. En funció de les tasques que han d'exercir i la naturalesa i el grau de contacte que els professionals mantenen amb les víctimes, la formació ha de tenir com a objectiu capacitar els professionals per reconèixer les víctimes i tractar-les de manera respectuosa, professional i no discriminatòria.

Article 26

Cooperació i coordinació dels serveis

1. Els estats membres han de prendre les mesures adequades per facilitar la cooperació entre estats membres per tal de millorar l'accés de les víctimes a l'exercici dels drets que estableix aquesta Directiva i el dret nacional. Aquesta cooperació s'ha de destinar almenys al següent:

- a) l'intercanvi de millors pràctiques;
- b) la consulta en casos individuals, i
- c) l'assistència a les xarxes europees que treballen sobre aspectes relacionats directament amb els drets de les víctimes.

2. Els estats membres han de prendre les mesures adequades, fins i tot a través d'Internet, encaminades a conscienciar sobre els drets establerts en aquesta Directiva, reduir el risc de victimització i minimitzar la incidència negativa de la delinqüència, i els riscos de victimització secundària o reiterada, intimidació o represàlies, i centrar-se en particular en els grups de risc, com els menors d'edat i les víctimes de violència de gènere i de violència en el marc de les relacions personals. Aquestes accions poden consistir en campanyes d'informació i conscienciació, així com programes d'investigació i educació, en aquest cas en cooperació amb organitzacions pertinents de la societat civil i altres interessats.

CAPÍTOL 6

DISPOSICIONS FINALS

Article 27

Incorporació al dret intern

1. Els estats membres han de posar en vigor les disposicions legals, reglamentàries i administratives necessàries per complir el que estableix aquesta Directiva com a molt tard el 16 de novembre del 2015.

2. Quan els estats membres adoptin aquestes disposicions, aquestes han de fer referència a aquesta Directiva o han d'anar acompanyades d'aquesta referència en la seva publicació oficial. Els estats membres han d'establir les modalitats de la referència esmentada.

Article 28

Comunicació de dades i estadístiques

Els estats membres han de comunicar a la Comissió Europea com a molt tard el 16 de novembre de 2017, i, a continuació,

cada tres anys, les dades de què disposin en què es mostri de quina manera han accedit les víctimes a l'exercici dels drets establerts en aquesta Directiva.

Article 29

Informe

Com a molt tard el 16 de novembre de 2017, la Comissió ha de presentar al Parlament Europeu i al Consell un informe en què s'ha d'avaluar en quina mesura els estats membres han adoptat les disposicions necessàries per complir el que disposa aquesta Directiva, inclosa una descripció de les mesures adoptades en virtut dels articles 8, 9 i 23, acompanyat, si escau, de propostes legislatives.

Article 30

Substitució de la Decisió marc 2001/220/JAI

Queda substituïda la Decisió marc 2001/220 /JAI pel que fa als estats membres que participen en l'adopció d'aquesta Directiva, sense perjudici de les obligacions dels estats membres pel que fa als terminis per a la transposició en els seus ordenaments jurídics.

Pel que fa als estats membres que participen en l'adopció d'aquesta Directiva, les referències a la Decisió marc derogada s'han d'entendre fetes en aquesta Directiva.

Article 31

Entrada en vigor

Aquesta Directiva entra en vigor l'endemà de la seva publicació al *Diari Oficial de la Unió Europea*.

Article 32

Destinataris

Els destinataris d'aquesta Directiva són els estats membres, de conformitat amb el que disposen els tractats.

Fet a Estrasburg, el 25 d'octubre de 2012.

Pel Parlament Europeu

El president

M. SCHULZ

Pel Consell

El president

A. D. MAVROYIANNIS
